

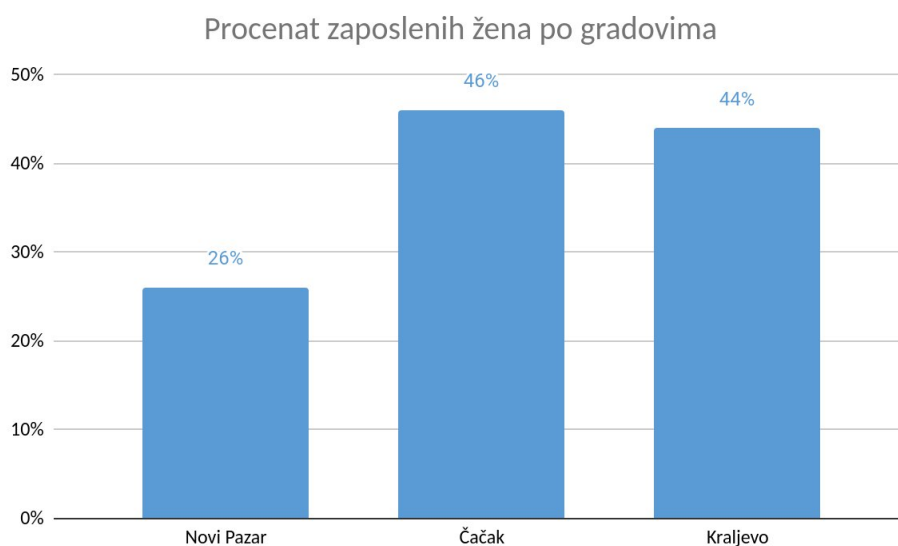
Uporedna analiza ekonomske aktivnosti žena u Novom Pazaru, Čačku i Kraljevu

Analiza zaposlenosti žena u gradovima Novi Pazar, Čačak i Kraljevo zasniva se na uporedivim podacima o broju žena u različitim starosnim grupama i njihovoj zaposlenosti. Cilj analize je identifikacija trendova, izazova i potencijalnih mera za poboljšanje ekonomske aktivnosti žena u ovim gradovima.

Analiza je rađena na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku koji su dostupni u delu baze Stanovništvo prema ekonomskoj aktivnosti, starosti i polu na linku: <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/3104020801?languageCode=sr-Latn>

Tabela: Uporedni pregled zaposlenosti žena po starosnim grupama (Novi Pazar, Čačak, Kraljevo)

Grad	Ukupan broj žena (20–65)	Zaposlene žene (20–65)	% zaposlenih u odnosu na ukupan broj žena
Novi Pazar	31.700	8.238	26,00%
Čačak	32.387	14.935	46,14%
Kraljevo	33.191	14.607	44,00%

Analiza ukupne zaposlenosti žena (20–65 godina)

Najviša zaposlenost žena je u Čačku (46,14%), dok je nešto niža u Kraljevu (44,00%). Ova dva grada imaju znatno bolju situaciju u odnosu na Novi Pazar, gde je zaposleno samo 26,00% žena iz ove starosne kategorije.

Novi Pazar zaostaje u pogledu zaposlenosti žena, što može biti posledica:

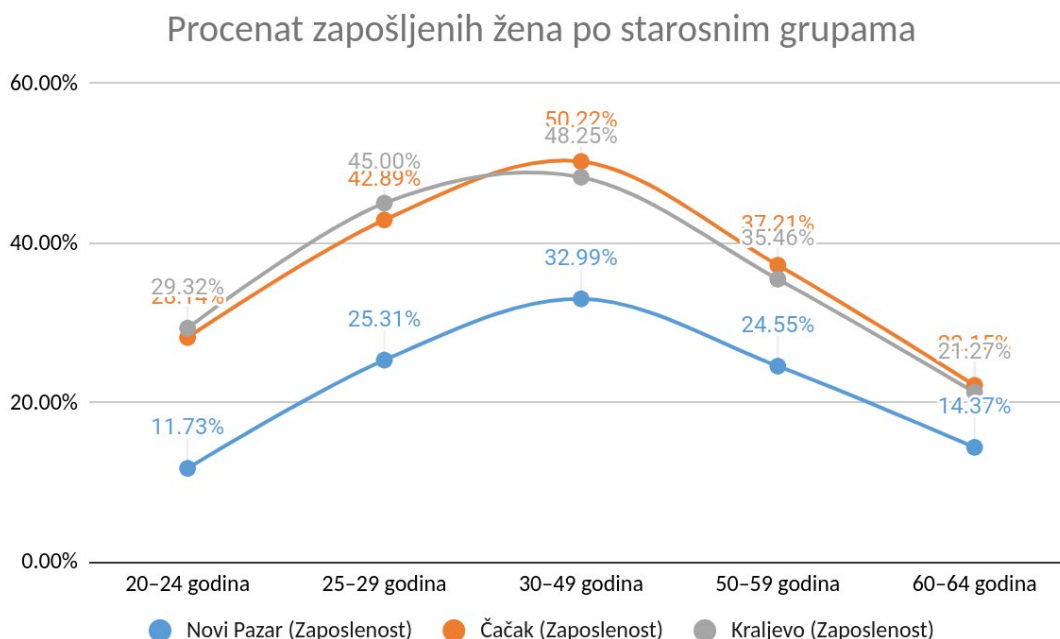
- Manjih mogućnosti za zapošljavanje žena u privatnom sektoru.
- Tradicionalnih kulturnih normi koje ograničavaju ekonomsko učešće žena.
- Veće stope neaktivnog stanovništva koje se bavi neplaćenim kućnim poslovima.

Čačak i Kraljevo beleže značajno bolje rezultate, zahvaljujući:

- Razvijenijoj industriji i javnom sektoru koji pruža veći broj radnih mesta za žene.
- Boljem obrazovnom profilu žena i većoj orijentaciji ka formalnom zapošljavanju.
- Većoj inkluziji žena u sektorima kao što su zdravstvo, obrazovanje i uslužne delatnosti.

Uporedna analiza zaposlenosti žena po starosnim grupama

Starosna grupa	Novi Pazar (Zaposlenost)	Čačak (Zaposlenost)	Kraljevo (Zaposlenost)
20–24 godina	11,73%	28,14%	29,32%
25–29 godina	25,31%	42,89%	45,00%
30–49 godina	32,99%	50,22%	48,25%
50–59 godina	24,55%	37,21%	35,46%
60–64 godina	14,37%	22,15%	21,27%

Analiza po starosnim grupama

1. Zaposlenost mladih žena (20–29 godina):

- **Čačak i Kraljevo** imaju znatno veći procenat zaposlenih žena u ovoj starosnoj grupi (28–45%), što ukazuje na bolju priliku za mlade žene da pronađu posao nakon završetka školovanja.
- **Novi Pazar** zaostaje sa značajno nižom stopom zaposlenosti mladih žena (11,73% u grupi 20–24 i 25,31% u grupi 25–29), što može ukazivati na probleme u usklađenosti obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada i manjim brojem mogućnosti za zapošljavanje.

2. Zaposlenost žena u srednjem radnom dobu (30–49 godina):

- **Čačak (50,22%) i Kraljevo (48,25%)** pokazuju stabilnu zaposlenost žena u ovom periodu života, gde žene dostižu vrhunac svoje radne karijere.
- **Novi Pazar (32,99%)** beleži značajno nižu stopu zaposlenosti, što može biti rezultat ograničenih mogućnosti za profesionalno usavršavanje i napredovanje žena.

3. Zaposlenost starijih žena (50–64 godine):

- **Čačak i Kraljevo** imaju relativno dobru zaposlenost žena u ovoj kategoriji (22–37%), što ukazuje na postojanje stabilnih radnih mesta za žene u srednjem i kasnijem radnom dobu.
- **Novi Pazar** ponovo zaostaje (14,37%), što ukazuje na teži pristup zapošljavanju za starije žene i nedostatak prilika za reprofesionalizaciju.

Glavni izazovi i mogućnosti za unapređenje zaposlenosti žena

Izazovi:

Visoka neaktivnost žena u Novom Pazaru, posebno među mladim generacijama, zahteva povećanu podršku u vidu obuka, samozapošljavanja i podsticaja za zapošljavanje.

Strukturne razlike u privredi – Novi Pazar nema dovoljno razvijene sektore koji tradicionalno zapošljavaju veći broj žena (uslužni sektor, obrazovanje, zdravstvo).

Nedovoljna fleksibilnost tržišta rada, koja bi omogućila ženama bolje usklađivanje poslovnih i porodičnih obaveza.

Mogućnosti:

- **Jačanje preduzetništva među ženama**, kroz uvođenje subvencija i programa podrške za pokretanje biznisa.
- **Razvoj sektora usluga** u Novom Pazaru, kao što su turizam, ugostiteljstvo i obrazovanje, gde postoji veći potencijal za zapošljavanje žena.
- **Usklađivanje obrazovnih profila sa potrebama tržišta rada** u svim gradovima, kako bi mlade žene imale veće šanse za zaposlenje u struci.
- **Razvoj programa za prekvalifikaciju i dokvalifikaciju**, kako bi se starijim ženama omogućio duži radni vek i veća zaposlenost.

Zaključak

- **Novi Pazar** se suočava sa ozbiljnim izazovima u oblasti ekonomske aktivnosti žena, gde je stopa zaposlenosti znatno niža u odnosu na Čačak i Kraljevo. Fokus bi trebalo da bude na poboljšanju mogućnosti zapošljavanja za mlade žene i ženama u srednjem radnom dobu kroz ciljana ulaganja i programe obuke.
- **Čačak** pokazuje najviše stope zaposlenosti u svim starosnim kategorijama, što ukazuje na povoljnije ekonomske uslove i bolje prilagođenost tržišta rada potrebama žena.
- **Kraljevo** beleži stabilne rezultate, sa sličnim trendovima kao u Čačku, ali i izazovima u povećanju zaposlenosti starijih žena i daljem unapređenju tržišta rada.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena u sva tri grada:

- **Podrška samozapošljavanju i preduzetništvu žena.**
- **Razvoj sektora usluga i kreativne industrije, gde žene tradicionalno imaju veću zastupljenost.**
- **Povezivanje obrazovnih institucija sa privredom radi boljeg zapošljavanja mladih žena.**

- **Kreiranje fleksibilnih radnih modela (rad od kuće, skraćeno radno vreme) kako bi se povećala ekonomska aktivnost žena.**

Ova komparativna analiza ukazuje na potrebu za ciljanim politikama koje će poboljšati položaj žena na tržištu rada u sva tri grada, sa posebnim fokusom na Novi Pazar kao sredinu sa najvećim izazovima.